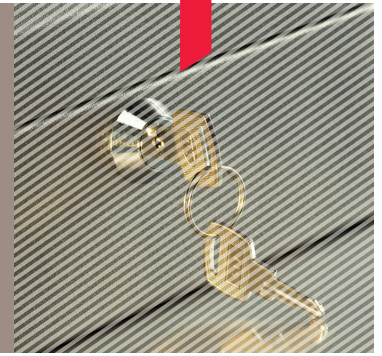

VÆRD AT VIDE OM

Bestyrelsesarbejde på frie skoler

Bestyrelsesarbejde - overordnet ledelse - også for økonomien?

Bevæggrundene til at melde sig ind i en skolebestyrelse kan være mange, men et fælles-træk for bestyrelsesmedlemmerne er, at det ofte er ildsjæle, der melder sig til det frivillige og uhonorerede bestyrelsesarbejde, fordi de på den måde får et tættere forhold til deres børns skole. De vil gerne være med til at sætte de overordnede rammer for børnenes skolegang - specielt dialogen mellem lærerne og ledelsen.

Overordnet ansvarlig

Som bestyrelsesmedlem skal man varetage skolens overordnede interesser og ikke egne særinteresser i forhold til børnenes skolegang. Det er meget vigtigt at huske på dette. Man kan således sige, at den fornemmeste opgave er at sikre en velfungerende og overlevelsesdygtig skole mange år fremover.

Dette helt overordnede ansvar medfører et bredt spektrum af ansvarsopgaver - bl.a.

- at sikre at skolen har godkendte vedtægter og opfylder tilskudsbetingelserne samt anden relevant lovgivning
- strategiarbejde og handlingsplaner for udførelse af tiltag der sikrer opfyldelse af målsætningerne for skolen
- at ansætte/afskedige skolelederen samt aftale løn og arbejdstid med samme inden for lovens rammer
- at være ansvarlig for skolens drift.

Mange bliver overraskede, når de finder ud af, at bestyrelsen som helhed har et overordnet ansvar for skolens økonomi. En del skoler har et økonomiudvalg, men dette fritager ikke bestyrelsen for ansvar. Ansvarret kan således ikke uddelegeres.

Som konsekvens heraf er det vigtigt og nødvendigt, at der altid er et punkt på bestyrelsesmøderne, der omhandler skolens økonomi.

Nogle bestyrelsesmedlemmer vil nok hævde, at dette er helt unødvendigt, idet de ikke har de fornødne kompetencer til at vurdere balancer mv. Kunsten her består således i, at der etableres et rapporteringssystem, der gør, at bestyrelsen får en god og gennearbejdet perioderapportering sammenholdt med budget til brug for deres møder i stedet for måske nogle gange en ubearbejdet udskrift fra bogholderiet.

Perioderapportering

Hvordan kan der etableres et godt og validt rapporteringssystem? Det kræver for det første, at bogholderiet er ajour, hvilket er en af bestyrelsens vigtigste opgaver at sikre.

VÆRD AT VIDE OM

December 2010

Denne publikation er skrevet i generelle vendinger og skal alene betragtes som generel vejledning. Publikationen dækker ikke specifikke situationer, og du bør ikke handle - eller undlade at handle - uden at have fået professionel rådgivning. Kontakt venligst BDO for at drøfte de specifikke problemstillinger. BDO, vores partnere og medarbejdere påtager os ikke ansvar for tab foranlediget af en handling, der er taget - eller ikke er taget - på baggrund af oplysningerne i denne publikation.

Dernæst kræver det, at der er udarbejdet valide budgetter, så der er et sammenligningsgrundlag. Der er mange hjælpeværktøjer hertil, og mange skoler bruger allerede forskellige budgetmodeller, herunder bl.a. BDO's model.

Med udgangspunkt i bogføringen samt budgettet kan der udarbejdes en perioderapportering, hvor de centrale realiserede og budgetterede tal sammenlignes og kommenteres. Udover det bogførte kan der være andre nøgletal, der skal fokuseres på. Det vil naturligt være til-/afgang af elever, sygefravær mv.

Det er muligt at få opbygget et system, så den nødvendige rapportering kan foretages ved at igangsætte et program, så snart bogholderiet er ajour. Når først sådan et system er sat op, bliver den løbende opfølgning meget mere systematisk, og bestyrelsen vil føle en større trykthed herved.

Der findes forskellige systemer hertil. I BDO tilbyder vi OfficeLink® FrieSkoler til varetagelsen heraf.

Økonomistyring eller mangel på samme?

Hvad så hvis man som bestyrelse ikke varetager den løbende kontrol med skolens økonomiske situation? I givet fald sker der overtrædelser af lovgivningen, og bestyrelsesmedlemmerne kan i teorien blive gjort personligt ansvarlige. Det fremgår af lovgivningen, at bestyrelsesmedlemmerne ikke hæfter personligt for skolens gæld, men kan blive gjort ansvarlige efter dansk rets almindelige erstatningsregler. For at afdække denne risiko kan bestyrelsen for et ganske beskedent beløb tegne en ledelses- og bestyrelsesansvarsforsikring, der dækker samtlige bestyrelsesmedlemmer.

Det vigtige for os at se er dog ikke denne eventuelle erstatningspligt, men mere at skolens eksistensgrundlag kan være truet, såfremt der ikke er styr på økonomi og budgetter. Vi kender ikke til sager, hvor bestyrelsesmedlemmer på frie skoler er blevet gjort erstatningsansvarlige, så hvis man som bestyrelsesmedlem følger med og bruger sin sunde fornuft, kommer man ikke galt af sted. Det er dog vigtigt at "råbe vagt i gevær" hvis der er faresignaler, og få det protokolleret i bestyrelsesreferater, hvis man som bestyrelsesmedlem mener, at der er noget, der skal rapporteres.

Fortsat drift - eller lukningstruet?

I disse tider er der desværre flere skoler, der enten er eller kommer ud i en økonomisk krise. Undervisningsministeriet har altid haft meget fokus herpå, hvorfor der også er meget stramme regler for rapportering, hvis skolen kommer ud i en svær økonomisk krise.

Det kan fx være ved et pludseligt faldende elevtal, opsigelse af bankengagement mv. Så snart bestyrelsen bliver opmærksom på, at skolen evt. ikke kan fortsætte driften, skal Undervisningsministeriet underrettes omgående. Hvis det er revisor, der bliver opmærksom herpå, fx i forbindelse med et løbende eftersyn, skal revisor straks give bestyrelsen besked herom. Bestyrelsen har herefter 5 dage til at orientere Undervisningsministeriet. Sker dette ikke, har revisor pligt til at informere Undervisningsministeriet herom.

Afslutning

Som det fremgår, er det meget vigtigt, at bestyrelsen bliver klædt på til at varetage det overordnede ansvar for skolens økonomi, også selvom økonomi ikke er deres kernekompetence. Det er vigtigt at være på forkant med udviklingen - det er meget nemmere at drøfte likviditetsbehov med banken, når skolen kan vise en kontinuerlig og valid budgetopfølgning. Reagerer skolen først flere måneder efter at behovet er opstået, er løbet ofte kørt. Det behøver ikke være store, dyre forkromede løsninger, der skal på bordet, men som minimum skal der være et ajourført og periodiseret bogholderi, som ligger til grund for de løbende periodeopgørelser, ligesom økonomien skal være et fast punkt på bestyrelsesmøderne.

HAR DU SPØRGSMÅL SÅ KONTAKT:

Jeanette Staal

Partner, statsautoriseret revisor
Tlf. 89 30 78 28
jes@bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab og BDO Kommunernes Revision, Godkendt revisionsaktieselskab, begge danskejede revisions- og rådgivningsvirksomheder, er medlemmer af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og dele af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.100 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har over 46.000 medarbejdere i 115 lande.